

Sygn. akt *XI Ka 955/19*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia Dorota Dobrzańska

Protokolant Wioleta Zawadzka

przy udziale Prokuratora Marcina Szczepanowskiego

po rozpoznaniu dnia 7 lipca 2020 roku

sprawy D. K. (1), s. R. i T. z domu G., urodzonego (...)

oskarżonego z art. 180 a kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 14 marca 2019 roku sygn. akt II K 303/16

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. C. - Kancelaria Adwokacka w L. 723, 24 (siedemset dwadzieścia trzy i 24/100) zł tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	XI Ka 955 /19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z/s w Świdniku z 14.03.2019 r. w sprawie II K 303/16

1.2. Podmiot wnoszący apelację

prokurator

pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny: pełnomocnik oskarżyciela substydiarnego

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1.			D. K. zdał egzamin kwalifikacyjny i uzyskał decyzję Prezydenta Miasta L. o przywróceniu uprawnienia do kierowania pojazdem.	Kopia decyzji	k.1325.
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	Kopia decyzji	Wprawdzie oskarżony dołączył kopię, ale nie ma podstaw do kwestionowania prawdziwości treści dokumentu.

<p>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak przestępstwa z art. 180 a kk w sytuacji, gdy oskarżonemu wydano dokument prawa jazdy. 2. Dowolna oceny zeznań R. L. i P. S.. 3. Niemożność oparcia się na opinii biegłych z powodu sprzeczności w opinii. 4. Konieczność wywołania nowej opinii. 5. Brak uzasadnienia postanowienia o oddaleniu wniosków dowodowych. 6. Nierozpoznanie wniosków dowodowych. 7. Brak decyzji o sprostowaniu protokołu rozprawy. 	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadne</p>
<p>Brak właściwej oceny zeznań w/ w świadków zasada się wg autorki apelacji na niedostrzeżeniu szeregu niespójności w ich relacjach, szczególnie w zestawieniu z</p>		

nagraniem z płyty na k. 1042 oraz zeznaniami G. M. (1) i M. N. (1). W istocie zarzuca obrazę art. 7 kpk, bowiem art. 410 kpk nie ma żadnego znaczenia, skoro ujawniono całokształt materiału dowodowego (k.1076).

Przypomnieć wypada, że prawo do swobodnej oceny dowodów jest nierozłącznie związane z wymierzaniem sprawiedliwości przez sędziego działającego jako organ państwa. Pozwala ono organowi procesowemu m.in. na: wysnucie wniosków o prawdziwości faktów na podstawie prawdopodobieństwa ich prawdziwości, uznanie spośród kilku dowodów tylko niektórych za wiarygodne, przyznanie dowodom pośrednim takiej mocy dowodowej jak dowodom bezpośrednim, wysnucie z zebranego materiału dowodowego i wyników postępowania dowodowego wniosków, jakich żadna ze stron nie wysnuła (J. Skorupka, Zasada swobodnej oceny dowodów i zasada legalnej oceny dowodów [w:] System Prawa Karnego

Procesowego, red. P. Hofmański, t. 3, Zasady procesu karnego, cz. 2, red. P. Wiliński, Warszawa 2014, s. 1164).

Nie mniej istotna zależność zachodzi pomiędzy swobodną oceną dowodów a zasadą bezpośredniości. Znaczenie ma przede wszystkim możliwość osobistego zetknięcia się ze źródłem lub środkiem dowodowym i wyciągnięcia na tej podstawie stosownych wniosków. W orzecznictwie od dawna dostrzega się tego rodzaju relację, zasadnie podnosząc konieczność formułowania oceny zeznań lub

wyjaśnień nie tylko w oparciu o ich treść, ale także z uwzględnieniem spostrzeżeń wynikających z bezpośredniego kontaktu z osobą przesłuchiwaną (wyrok SN z 24.11.1975 r., II KR 254/75, OSNKW 1976 /2, poz. 28, z głosem J. Nelkena, NP 1976 /7-8, s. 1211 i n.; zob. również wyrok SN z 22.11.1979 r., I KR 90/79, LEX nr 21841; wyrok SN z 10.08.2005 r., II KK 410/04, OSNKW 2005 /11, poz. 111; por. jednak wyrok SN z 13.01.1975 r., II KR 323/74, OSNKW 1975 /5, poz. 56). Innymi słowy, przekonanie ukształtowane przez organ procesowy to intelektualny stan pewności co do prawdziwości dokonanych ustaleń faktycznych i słuszności podejmowanych decyzji (J. Kubiak, Zagadnienie przekonania sędziowskiego w procesie karnym, PiP 1975 /6, s. 87 i n.). Proces dowodzenia przeprowadzany przez sąd pozwala na uznanie za dowód logicznie poprawnej koncepcji myślowej, której wnioski swoją konsekwencją eliminują inne, chociaż nie muszą całkowicie wyłączać rozumowania odmiennego (zob. wyrok SA w Szczecinie z 6.03.2014 r., II AKa 30/14, LEX nr 1444872). Chodzi o taki ciąg dowodów, który jest logiczny i nieprzerwany, a także wobec którego alternatywne wersje zdarzenia jawią się jako nieprawdopodobne (wyrok SA w Katowicach z 6.09.2012 r., II AKa 305/12, Prok. i Pr.-wkł. 2013 /3, poz. 30).

Oceniając dowody organ procesowy musi również kierować się doświadczeniem życiowym. Jest to pojęcie szerokie, a przede wszystkim indywidualnie kształtowane w świadomości każdego człowieka. Doświadczenie oznacza tyle co: ogół wiadomości i umiejętności

zdołanych na podstawie obserwacji i własnych przeżyć, znajomość życia, rzeczy i ludzi (S. Dubisz (red.), Uniwersalny słownik języka polskiego, t. 1, Warszawa 2003, s. 679–680). Każdy dokonujący oceny jakiegoś fragmentu rzeczywistości posługuje się zatem własnym systemem reguł i potencjałem doświadczenia życiowego.

Słusznie wskazuje się w literaturze, że doświadczenie życiowe uzupełnia wskazania wiedzy i pozwala lepiej zrozumieć oraz ocenić skomplikowane relacje między ludźmi, motywy nimi kierujące, ale także uwzględnić możliwą atypowość sytuacji (A. Gaberle, Dowody w sądowym procesie karnym, Kraków 2007, s. 242). Uwiarygodnienie zarzutu dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania w oparciu o fakty i ich pogłębioną logiczną analizę, że rzeczywiście sąd pominął dowody istotne dla rozstrzygnięcia o sprawstwie i winie, że włączył do podstawy ustaleń dowody nieujawnione, że uchybił regułom prawidłowego logicznego rozumowania lub że uchybił wskazaniom wiedzy lub życiowego doświadczenia (postanowienie SN z 18.02.2015 r., II KK 8/15, LEX nr 1654741). Nie może osiągnąć skutku środek odwoławczy, który tego nie czyni, a jedynie przedstawia polemiczne wersje zdarzeń czy rozumowanie odmienne, oparte na innym systemie wartości (postanowienie SA w Krakowie z 27.06.2000 r., II AKz 208/00, KZS 2000/7–8, poz. 46).

O przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów można mówić wtedy, gdy ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego zawiera oczywiste błędy natury

faktycznej (np. niedostrzeżenie istotnych dowodów czy okoliczności) bądź logicznej (niezrozumienie implikacji wynikających z treści dowodów) (postanowienie SN z 25.02.2014 r., IV KK 31/14, LEX nr 1441277). Co oczywiste, nie stanowi naruszenia przepisów art. 7 i 410 dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań stron procesowych (postanowienie SN z 19.02.2014 r., II KK 17/14, Prok. i Pr.-wkl. 2014/5, poz. 1).

Podstawowym zatem problemem stojącym przed organami procesowymi jest ustalenie (najczęściej chodzi tu o osobowe źródła dowodowe), czy zeznania świadka są wiarygodne, tzn. czy są spójne, logiczne, oraz jakimi motywami kierował się ten podmiot, składając określonej treści zeznania. Nie oznacza to konieczności wymagania podania od świadka wszelkich okoliczności zdarzenia, gdyż z punktu widzenia psychologicznego jest to niemożliwe.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy poddał analizie wszystkie zgromadzone dowody i należycie je ocenił.

Oдноśnie zarzutów apelacji.

Ad. 1

Fakt wydania w dniu 21.08.2013 r. przez pracownika UM w L. dokumentu prawa jazdy nie budzi wątpliwości, jednakże w świetle zgromadzonych dowodów nie można mu nadawać zasadniczego znaczenia. Otóż z prawidłowych ustaleń Sądu I instancji wynika, że doszło do tego omyłkowo, podobnie jak do wprowadzenia

wpisów w CEPiK (k.1196-1199). Oskarżony był informowany o pomyłce, wzywany do zwrotu prawa jazdy, co ignorował. Argumentacja autorki apelacji o braku decyzji administracyjnej nie jest w stanie obalić wniosku co do istnienia w świadomości oskarżonego zamiaru zatrzymania prawa jazdy i posługiwania się nim w sytuacji, kiedy oddano mu je omyłkowo. Przeciwno ustaleniom faktycznym w tym zakresie (str.3-5 uzasadnienia) nie wysunięto żadnych zarzutów. Kontrole w innych sprawach i nie wszczynanie postępowań w kierunku art. 180 a k świadczą tylko o tym, że opierano się na omyłkowym wpisie w systemach ewidencyjnych.

Ad. 2.

Na str. 13 i 14 pisemnych motywów Sąd wyjaśnił, z odniesieniem do innych dowodów, że dostrzegł brak precyzji w zeznaniach świadków (składanych po kilku miesiącach od zdarzenia), jednakże nacisk położył na zgodność w opisie toru jazdy samochodu prowadzonego przez oskarżonego. Zestawił te zeznania z relacjami G. M. (1) i M. N. (1) i słusznie wywiódł, iż te ostatnie odnoszą się do czasu, zanim oskarżony wsiadł do swojego pojazdu po wyjściu z budynku prokuratury (k. 962-965, 1008-1010). Miejsce zaparkowania pojazdu policyjnego jest okolicznością trzeciorzędną. Obrońca wskazuje na zgodność wyjaśnień oskarżonego z zeznaniami M. N. i G. M., ale przecież ta zgodność dotyczy tylko początkowego fragmentu wydarzeń tj. kiedy oskarżony wyszedł z budynku prokuratury, świadkowie nie zaobserwowali nawet, czy w ogóle wsiadł do swojego auta, o czym

wyjaśniał na k.87. Przywiązywanie nadmiernej uwagi do braku precyzji w zeznaniach świadków np. co do sposobu zaparkowania V. (...), miejsca postoju radiowozu, z czyjego polecenia nastąpiła interwencja (co prezentował D. K., zarówno w swoich wyjaśnieniach jak i licznych pismach i wnioskach dowodowych), w celu wykazania, że są dowodem niewiarygodnym, jest zabiegiem chybnym. Stanowisko owo pozostaje subiektywne, niezdolne podważyć oceny Sądu Rejonowego dokonanej z poszanowaniem reguł swobodnej oceny dowodów. Wskazać należy dodatkowo, że linia obrony oskarżonego sprowadza się do kwestionowania wiarygodności funkcjonariuszy Policji na podstawie „wylapywania” jak największej ilości nieprecyzyjności w ich zeznaniach, a wszak skoro twierdzi, że nie prowadził w ogóle pojazdu przed kontrolą, to należałoby wykazać, że policjanci mieli osobisty motyw, aby go pomawiać. Takiej próby D. K. (1) w ogóle nie podjął.

Ad. 3 i 4

Dostrzegany brak spójności i logiki w opiniach biegłych, a także wewnętrzna sprzeczność, to subiektywna ocena skarżącej. Sąd odwoławczy podziela stanowisko Sądu I instancji, dla którego wszystkie uzyskane opinie były dowodem wiarygodnym i fachowym, zasługującym na uczynienie podstawą decyzji kończącej postępowanie. Przede wszystkim zauważyć trzeba, że opinia pisemna (k.760-764) została sporządzona po analizie materiału aktowego, w tym dokumentacji medycznej i danych z innych opinii, obserwacji zachowania D. K. w trakcie badania. Są to właściwe metody badawcze. Biegli rozpoznali

uporczywe zaburzenia urojeniowe F22 i uzasadnili, na jakiej podstawie – analizy linii życia oskarżonego, zachowania w trakcie badania, treści pism procesowych, wypowiedzi w czasie przesłuchań, rozpoznania postawionego w PZP w 2011 r. Zarzucanie biegłym, że na rozprawie w dniu 13.07.2018 r. nie potrafili wskazać, które konkretnie działania oskarżonego są urojeniem, jest zabiegiem chybionym. Otóż zdiagnozowana jednostka chorobowa nie polega na istnieniu omamów u pacjenta, tylko na ogólnym odbiorze otaczającego go świata jako przenikniętego spiskiem, co generuje opaczne rozumienie faktów i podporządkowanie ich teorii spiskowej. To nie postrzeganie świata poprzez poszczególne urojenia, tylko własne sądy będące urojeniami, w które wierzy D. K., przełożyły się na konkluzję opinii biegłych o jego zaburzeniach psychiatrycznych. Zatem jeśli biegli mieliby wskazać szczegółowo, w oparciu o co wyciągnęli swoje wnioski, musieliby mieć udostępnione akta i poddać je ponownej analizie po 6 miesiącach od wydania opinii pisemnej. Skoro jednak pierwotne wnioski umotywowali należycie, nie było podstaw do powielania tego w opinii ustnej.

Powoływanie się przez obrońcę na uzyskaną dokumentację PZP (k.1031-1032) jako podstawę do wywołania nowej opinii biegłych (wniosek oddalony 28.02.2019 k. 1075v) wymagałoby bliższego uzasadnienia, że w tej materii potrzebna jest wiedza specjalistyczna. Tymczasem treść dokumentu nie nasyca żadnych problemów interpretacyjnych. W historii choroby jako rozpoznanie

zasadnicze widnieją zaburzenia urojeniowe F 22, co w pełni koresponduje z opinią zespołu biegłych w niniejszej sprawie. Zapis przy wizycie w dniu 14.11.2018 o zaburzeniach adaptacyjnych związanych z sytuacją pacjenta (wyżej nawiązanie do postępowania wymiaru sprawiedliwości) nie pozostawia wątpliwości, że nie mogło to mieć wpływu na opinię biegłych psychiatrów. Dostępna wiedza (choćby dane z literatury fachowej i Internetu)

pozwala na stwierdzenie Sądu, że zaburzenia adaptacyjne to rodzaj zaburzeń emocjonalnych pojawiających się w momentach dużego stresu, nowych, niespodziewanych sytuacji życiowych lub w obliczu porażek i przykrych wydarzeń. Nie stanowią one jednostki chorobowej dla psychiatry, którą pozostaje F 22 w klasyfikacji ICD-10 Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób. Oddalenie zatem wniosku o wywołanie nowej opinii, niezależnie od wskazanej podstawy prawnej, nie stanowiło uchybienia mogącego mieć wpływ na treść wyroku.

Ad. 5 i 6

Argumentacja nie zawiera niezbędnego wykazania możliwości wpływu na treść orzeczenia. obrońca twierdzi, że uchybienia miały charakter rażących (co bardzo wątpliwe) jak i mogących mieć wpływ na treść orzeczenia, lecz próżno szukać uzasadnienia tej tezy. W związku z powyższym brak jest pola do oceny ich zasadności.

Ad. 7

Zarzut stracił na aktualności wobec podjęcia stosownych decyzji w

trakcie postępowania odwoławczego (k. 1236-1238).	
Wnioski	
1. O uniewinnienie D. K. 2. O uchylene wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadne
Zwięzle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Co do w/w wniosków w kolejności: 1. Brak podstaw do kwestionowania oceny materiału dowodowego, a tym samym do uniewinnienia. 2. Brak podstaw z art. 437§2 kpk.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
Zwięzle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
	Przedmiot utrzymania w mocy
Ustalenie niepoczytalności, umorzenie postępowania, zastosowanie środka zabezpieczającego.	
Zwięzle o powodach utrzymania w mocy	

Prawidłowe rozstrzygnięcia w następstwie słusznych ustaleń faktycznych.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia	
2.1.	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia	
3.1.	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia	

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II. III.	Na podstawie §4 ust. 1, 3, 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Min. Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, zasądzono na rzecz obrońcy ustanowionego z urzędu wynagrodzenie za obronę w postępowaniu odwoławczym. Wydatki obciążają Skarb Państwa z uwagi na umorzenie postępowania – art. art. 632 pkt 2 w zw. z art. 634 kpk.

7. PODPIS

Załącznik do XI Karta 955/19 1.3. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	1
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego.
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia	Umorzenie postępowania z powodu stwierdzonej niepoczytalności oraz

ustalenie, którego dotyczy apelacja	orzeczenie sądu zabezpieczającego.		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli		

	mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana